

ĎAKUJEME

www.tehlicka.sk

Vydalo: SAVIO o. z., Miletičova 7, 82108 Bratislava,
prvé vydanie, Bratislava 2016

Zostavili: Hana Ondrušová a tím SAVIO o. z.
Textová spolupráca: Zuzana Svobodová
Fotky: Lenka Klicperová, Amas Aldmashski,
Agenzia Info Salesiana (ANS),
Misiones Salesianas, Wikipédia
Grafické spracovanie: Martin Malina
Tlač: ProfiPrint, s.r.o.

Foto: © Amas Aldmashski

ICH DOMOV SA ZMENIL
NA VÄZENIE. POMÔŽME IM

SÝRIA

Oficiálny názov:

Sýrska arabská republika

Vznik:

17. apríl 1946

Prezident:

Baššár al-Asad

Rozloha:

185 180 km²

Počet obyvateľov:

23 mil. (aktuálne žije v krajine približne 19,5 mil., ostatní žijú za hranicami)

Hlavné mesto:

Damask (2,5 mil. obyvateľov)

Najväčšie mesto:

Aleppo (3,5 mil. obyvateľov)

HDI (Index ľudského rozvoja):

134. miesto (spomedzi 188 krajín)

Úradný jazyk:

arabčina

Národnostné zloženie:

sýrski Arabi (90,3 %)
Kurdi, Arméni a iní (9,7 %)

Priemerná dĺžka života:

muži – 73,4 rokov
ženy – 78,3 rokov

Náboženstvo:

suniti (74 %)
šiiti a alaviti (13 %)
kresťania (10 %)
drúzi (3 %)

Nezamestnanosť:

15 % (2011 – pred konfliktom)
57 % (2014)

Percento populácie žijúce z menej ako \$ 1,25 na deň

62,8 % (SR – 0,1 %)

Vlajka

Tvorí ju tri vodorovné pruhy – červený, biely a čierny. Červená reprezentuje boj a obeť za slobodu, biela mier a čierna smutnú koloniálnu minulosť. Bielu farbu dopĺňajú dve zelené päťcípce hviezdy predstavujúce sýrsku a egyptskú oblasť Zjednotenej arabskej republiky, v čase ktorej vlajka vznikla.

Sýria je krajinou Blízkeho východu, ktorá je jednou z kolísk našej civilizácie. V minulosti dôležitú križovatku medzi Stredomorím a Mezopotámiou dnes zatievajú hrozivé udalosti novodobej histórie tejto krajiny. Aktuálne sa index mieru Sýrie nachádza na poslednej priečke spomedzi 162 krajín sveta, čo značí, že v súčasnosti neexistuje žiadne iné miesto na svete, ktoré by bolo viac zmetané vojnou a násilím ako práve Sýria. Totalitný režim prezidenta Asada, extrémizmus v podobe teroristickej organizácie Islamský štát¹, vojnové zločiny proti ľudskosti, neutíchajúca občianska vojna, bombardovanie. Vojna ľuďom priniesla život v neustálom strachu a neistote. Stratili svoje bezpečné miesto, strechu nad hlavou, vidia pred sebou len nejasnú budúcnosť. Miliónom ľudí a detí sa domov zmenil na väzenie.

¹ Islamský štát (skrátene IS), známy aj ako Islamský štát v Iraku a Levante (skr. ISIL), resp. Islamský štát v Iraku a Sýrii (skr. ISIS), je sunnitská militantná teroristická organizácia, ktorá od roku 2014 ovláda rozsiahle časti Iraku a Sýrie, na ktorých území vyhlásila kalifát.

HISTÓRIA

Sýria je krajina, kde sa v priebehu histórie vystriedalo mnoho významných civilizácií. Okolo roku 2000 pred Kristom bola Sýria súčasťou Akkadskej ríše. Postupne si moc nad sýrskym územím vymieňali národy ako Egypťania, Asýrčania, Babylončania či Peržania, ktorí boli vyhnaní vojskami Alexandra Veľkého. Po roku 64 po Kristovi sa toto územie stalo súčasťou Rímskeho impéria. Po jeho rozpade územie pripadlo Byzantskej ríši. V roku 634 krajinu ovládli Arabi a od 11. storočia kraľovali územiu Turci. Neskôr v krajine prebiehali boje križiakov s moslimami. Križiaci boli porazení Kurdmi, ktorí mali moc nad územím až do roku 1516. Potom nastala stáročná éra Osmanskej ríše. Tá pretrvala až do Prvej svetovej vojny, po ktorej sa oblasť dnešnej Sýrie stala francúzskym mandátnym územím.

Míľniky nezávislej Sýrie

- 1946** – Krajinu opúšťajú posledné francúzske jednotky a Sýria sa stáva suverénnou republikou. 17. apríla je v krajine vyhlásená nezávislosť.
- 1958** – Sýria a Egypt sa spájajú do Zjednotenej arabskej republiky, po jej rozpade je v Sýrii o tri roky neskôr vyhlásená Arabská republika.
- 1963** – Nastáva vojenský prevrat, ktorým sa k moci dostáva socialistická strana.
- 1966** – Moc preberá ortodoxné marxistické krídlo socialistickej strany pod vedením Nura ad-Din al-Atasiho.
- 1970** – Generál Háfiz al-Asad, vrchný veliteľ letectva a stúpenec pragmatického krídla strany BAAS, zosadzuje prezidenta Atasiho. Začína sa dlhoročná autoritatívna vláda rodiny Asad.
- 1973** – Ľudová rada schvaľuje referendum prijatú ústavu. Sýria sa stáva ľudovou socialistickou demokratickou republikou, v ktorej je základom zákonodarstva islam.
- 1982** – Krvavé potlačenie povstani proti vláde zrovnáním mesta Hamá so zemou spolu so všetkými jeho obyvateľmi. Vláda tým deklaruje násilie ako cestu udržania si moci, čím vrhá tieň na svoj režim.
- 2000** – V júni zomiera sýrsky prezident Háfiz al-Asad. Jeho nástupcom sa stáva jeho syn Baššár al-Asad. Je zvolený bez akéhokoľvek opozičného kandidáta.

Sýrsky prezident
Baššár al-Asad

Zdroj: Wikipedia

Politický kontext

Formálne má Sýria demokratické republikánske zriadenie, v praxi však ide o autoritatívny systém s politickou mocou v rukách jednej vládnucej strany BAAS (Socialistická strana arabskej obrody). Tá má vplyv na všetky tri vetvy štátnej moci – zákonodarnú, výkonnú a súdnu. Prezident stojí na čele ním volenej vlády a takisto velí ozbrojeným silám. Súčasným prezidentom je Baššár al-Asad, ktorý sa hlási k alavitom, jednej skupine šiitskej vetvy islamu, ktorá má napriek svojmu menšinovému postaveniu vo vláde významný vplyv. Hoci sýrska ústava zaručuje právo na slobodu slova a tlače, od vzostupu moci strany BAAS v roku 1963 je v krajine odopieranie týchto práv na dennom poriadku. Médiá sú vlastnené štátom a kontrolované ministerstvom informácií. Akákoľvek kritika prezidenta, vlády, strany BAAS a armády je zakázaná. Medzi ďalšie Západom ostro odsudzované prípady porušovania ľudských práv v Sýrii patria bezdôvodné zatknutia, odsúdenia po nespravodlivých súdnych procesoch či zákazy vycestovať do zahraničia. V krajine je tiež praktizovaný trest smrti. V roku 2012 bola prijatá nová ústava, ktorá ukončila vládu jednej strany. Demokratické prvky, ktoré sú v nej zakotvené, bráni plne uviesť do života aktuálne zúriaca občianska vojna.

SÝRIA PO ROKU 2011

Občianska vojna

V januári 2011 vypukla v Sýrii vlna protestov proti vláde prezidenta Baššára al-Asada a jedinej strany BAAS, nadväzujúcich na tzv. Arabskú jar (vlna rozsiahlych nepokojov a povstaní v arabských krajinách trvajúcich od roku 2010). Spočiatku pokojné demonštrácie medzičasom prerástli do dlhotrvajúceho násillia a bojov medzi ozbrojenými protivládnyimi silami a armádou, ktoré si vtedy vyžiadali vyše 15 000 obetí, a sú označované ako občianska vojna. Požiadavkami protestujúcich bolo odvolanie Baššára al-Asada pre údajné porušovanie ľudských práv, chýbajúce reformy a pre zrušenie výnimočného stavu trvajúcего od roku 1963.

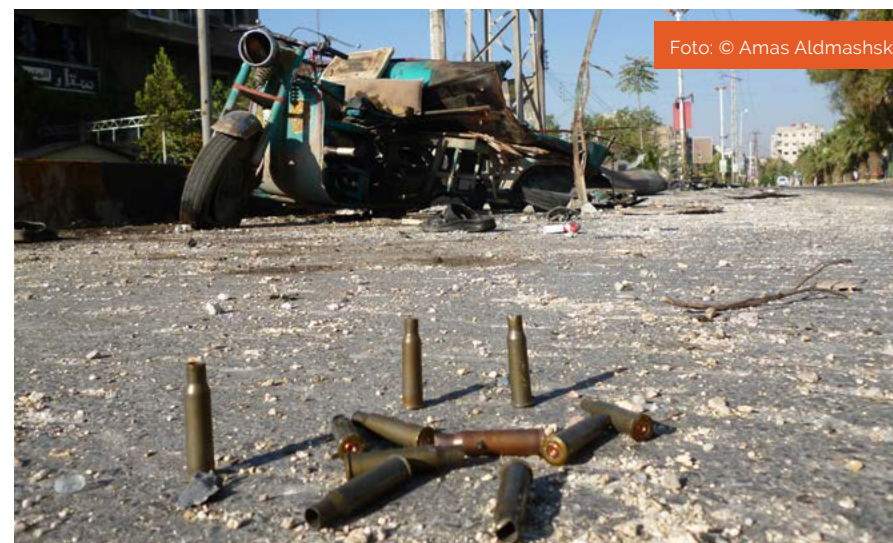

Foto: © Amas Aldmashki

Strany konfliktu

Vláda prezidenta Asada

Je najvýznamnejšou stranou konfliktu, ktorá násilím potláča povstanie s cieľom udržať si vládu nad celým územím. Na jeho strane stojí veľká väčšina alavitov a príslušníkov ostatných náboženských menšín. Zo zahraničia ho podporuje Rusko, Irán aj Čína.

Opozícia

Národná koalícia sil revolúcie a sýrskej opozície (NCSROF) je zastrešujúcou koalíciou opozičných sil z exilu aj zo Sýrie. Vznikla v novembri 2012 v katarskej Dauhe, jej členom je napríklad Sýrska národná rada (SNC).

Povstalci

Proti režimu stojí niekoľko skupín rebelov požadujúcich ukončenie takmer päťdesiat rokov trvajúcej vlády strany BAAS na čele s prezidentom Asadom. Patria medzi nich skupiny prítomné v rôznych oblastiach krajiny. Jedna z najsilnejších rebelských skupín sa nazýva Ahrár aš-Šám. Spolu so sunnitským hnutím al-Nusrá hlásiacim sa k teroristickej skupine al-Kaidá patria do povstaleckej tzv. Armády dobytia. Medzi ďalšie povstalecké skupiny patria Džajs al-Islam a Južný front, ktoré sú zložené z protivládnych, ale aj islamistických bojovníkov.

Kurdi

Sýrski Kurdi žijúci na severe a severovýchode krajiny si bránia svoje územia a neodbytné usilujú o čo najväčšiu autonómiu až samostatnosť svojich území. Podporuje ich medzinárodná koalícia, ktorá im napríklad pomohla k vytlačeniu radikálov z IS z kurdskeho pohraničného mesta Kobani. Kurdi sú zároveň trňom v oku Turecka.

Islamský štát (IS)

Radikálna teroristická sunnitská organizácia, kontroluje viac ako polovicu Sýrie. Minulý rok vyhlásil práve v Sýrii a Iraku kalifát, ovláda asi 100 000 km² v deviatich provinciách na západe a severe krajiny (Homs, Rakka, Dajr az-Zaur, Hasáka, Hama, Halab, Damask, Damask mesto a Suvajda) a riedko obývané oblasti. Na ich strane bojujú mudžahedíni, radikáli z celého sveta. Podpory sa im dostáva z radikálnych kruhov Saudskej Arábie, ďalších arabských štátov a Turecka. Islamský štát je terčom útokov zo strany viacerých krajín Západu a tiež Turecka.

Medzinárodná koalícia

Vzhľadom na násilnosti zo strany IS začali v roku 2014 v septembri USA a niektoré arabské krajiny (Jordánsko, Bahrajn, Katar, Saudská Arábia a Spojené arabské emiráty) letecké údery proti pozíciám IS v Sýrii (operácia bola vla-

ni v októbri nazvaná Inherent Resolve, Bytostné odhodlanie). K operácii sa neskôr pripojili ďalšie západné štáty vrátane Británie či Francúzska.

Ozbrojení kurdsí bojovníci.

Foto: © Lenka Klicperová

Konflikt v číslach

Viac ako 300-tisíc mŕtvych, z toho 1/3 sú civilisti a z nich 20-tisíc detí.
Viac než 4 milióny sú utečenci, medzi nimi je polovica detí.
Viac než 8 miliónov ľudí je vysídlených v rámci krajiny.
Viac než 4,8 milióna ľudí je v obklúčení v Sýrii alebo v ťažko prístupných oblastiach.
Viac než 5,6 milióna detí je poznačených násilím.
Viac než 12,2 milióna ľudí potrebuje humanitárnu pomoc.
Viac ako 8 miliónov osôb nemá adekvátnu zdravotnú starostlivosť.
Viac ako 2,4 milióna detí nechodí do školy.

Za hranicami ľudskosti

Bežní ľudia sa stali obeťami násilných stretov rôznych skupín včítane vládnych síl. V čase písania tohto textu Sýriu bombardovalo aj Rusko či Francúzsko. Trauma a negatívne dopady pre civilné obyvateľstvo sa týmto ešte znásobili. Zhadzovanie nebezpečných barelových bômb má už za následok tisíce obetí. Rovnakú cenu má zámerné vyhladovanie obyvateľstva či násilné zmiznutia jednotlivcov alebo celých rodín. Používanie chemických zbraní spôso-

buje bezbranným smrť v agónii. Mnohí ľudia bez ohľadu na pohlavie či vek skončili vo väzení mučení, zmrzačení či mŕtvi. Neustále ostreľovanie a bombardovanie všetkými stranami konfliktu pridáva na utrpení civilného obyvateľstva. „Krviprelievanie sužuje životy civilistov. Na všetkých frontoch sú v obklúčení bojov a uväznení, bez možnosti uniknúť pred nezákonnými útokmi zo strany vládných ozbrojených síl. Ďalšie utrpenie je spôsobené znižujúcimi sa zásobami jedla, čistej vody a iných dôležitých potrieb. Každodenný život sa pre mnohých stal dlhodobou skúsenosťou s biedou a utrpením,“ hovorí Said Boumedouha, výkonný riaditeľ Amnesty International pre program na Blízkom východe a v Severnej Afrike. Dejú sa i mnohé ďalšie chladnokrvné skutky páchané nielen sýrskou armádou, o ktorých sa mlčí a verejnosť nevie.

Sýrska rodina v ruinách svojho domu.

Foto: © Lenka Klicperová

Život na úteku

Konflikt v Sýrii si vyžiadal približne 4 milióny sýrskych utečencov, ktorí sa rozhodli hľadať bezpečie za hranicami svojej vlasti. Približne polovica z nich sú deti. Utečenecké tábory v Jordánsku, Libanone či Turecku sú už od začiatku konfliktu preplnené a počet utečencov stále stúpa.

V Libanone je podľa UNHCR už registrovaných viac ako 1 milión Sýrčanov, v Turecku sú to už takmer dva milióny. Mnohí z nich však nie sú umiestnení v táboroch a musia platiť za podnájom, hoci aj za miesto v garáži. Podľa výskumu The Syrian Campaign väčšina utečencov, momentálne čakajúcich na azyl v Nemecku, riskovala cestu do Európy pre režim prezidenta Asada. Najviac sa doma desia násilného uväznenia či únosu sýrskou vládou armádou. Väčšina z nich tvrdí, že by sa najradšej do svojej vlasti vrátili, no až keď padne Asadov režim a budú môcť opäť žiť bez strachu.

Muslimské ženy pred stanom, ktorý im nahradzuje domov. Bomby im zničili domy, teraz musia žiť v improvizovaných podmienkach.

Foto: © Lenka Klicperová

Humanitárna kríza

Občianska vojna trvá už takmer 5 rokov a stále pokračuje. Situácia sa stala neudržateľnou pre milióny ľudí. Podľa medzinárodných inštitúcií viac ako 53 % sýrskeho obyvateľstva žije v extrémnej chudobe. Ekonomika od začiatku konfliktu klesla o viac ako 40 %. Ľudia prišli o úspory, továrne boli zničené, ropné polia obsadené povstalcami a krajina prišla aj o zisky z turizmu. Jedla je málo a ceny potravín stúpili natolko, že mnoho rodín nemôže naplniť svoje základné potreby. Platy napriek tomu ostali rovnaké. Podľa oficiálneho kurzu bola cena za do-

Deti na ceste po pitnú vodu.

Foto: © Amas Aldmashki

lár pred začiatkom vojny 35 sýrskych libier a dnes je to 220, no domáci si ho načierno kúpia dokonca až za 350 – 400 libier. Stúpajú aj ceny benzínu a nafty. Na mnohých miestach je nedostatok pitnej vody a výpadky prúdu a energie sú každý deň. Veľký strach ľudia prežívajú z prebiehajúcej zimy. Zlú situáciu prehľbuje aj zlyhanie svetovej diplomacie. V Sýrii je obmedzené pôsobenie humanitárnych organizácií vzhľadom na rast ohrozenia ich pracovníkov.

Sutiny ako ihrisko

Bezstarostný život sýrskych detí bol narušený všadeprítomným násilím, smrťou a strachom. V súčasnosti asi 7 a pol milióna detí potrebuje akúkoľvek pomoc, z toho približne 2 milióny hľadá útočisko v susedných krajinách. Viac ako 20 000 nevinných detí už vo vojne zomrelo. Zbombardované detské ihriská či školy zmietli deťom možnosť prežiť bezpečné detstvo vo svojej vlasti. Svoje obvyklé hry posledné roky vymenili za zbieranie prázdnych nábojnic zo striel či túlanie sa pomedzi rozbité kusy budov. Občas sa stane, že medzi nimi narazia na mŕtve telo alebo nevybuchnutú muníciu. Mnoho z nich stratilo mamu, otca, rodinu, priateľov. Veľa detí sa počas vojny narodilo, takže iné prostredie nikdy nepoznali. Radikáli z hnutia IS dokonca začali verbovať deti do svojich jednotiek. Sú známe tiež mnohé prípady únosov či zneužívania detí.

Jedným z najviac zničujúcich dôsledkov, ktoré vojna deťom spôsobuje, je znemožnenie ich práva na vzdelanie. Takmer tri milióny detí nemôžu chodiť pre vojnu do školy. Najmenej štvrtina všetkých škôl bola zbombardovaná a niektoré sa dokonca začali používať na vojenské účely. Približne polovica detí v utečeneckých táboroch nemá žiadny prístup k vzdelaniu. Rodičia sa boja o budúcnosť svojich detí, ktorým sa nedostatkom vzdelania znižuje šanca na plnohodnotný život v budúcnosti. Dostať sa k vzdelaniu nebolo nikdy predtým také komplikované a nebezpečné.

Ďalšou z mnohých tragédií bude vyrovnávanie sa mladej generácie s traumatickými zážitkami spôsobenými vojnou, ktoré si isto vyžiada mnohé duševné následky. Salim, ktorý má 16 rokov, si spomína na explóziu, ktorá zabila jeho bratranca: „Keď sme išli na jeho pohreb, strieľali po nás. Moja mama mi robila živý štít. Bol to hrozný zážitok.“ Sami, 12-ročný chlapec hovorí o strachu, s ktorým žije po zázračnom zachránení života: „S čudným pocitom som kráčal po vylúdnenej ulici. Zrazu som sa pozrel na budovu, pred ktorou bol ostreľovač. Jedna guľka mi zasvišťala celkom blízko hlavy. Bežal som do nášho domu.“ Podobné skúsenosti zažívajú deti v Sýrii denne.

Aj napriek vojne deti stále nachádzajú miesto pre hru. Hoci aj v troskách zničených budov.

Foto: © Lenka Klicperová

SALEZIÁNSKE DIELO V SÝRII

Saleziáni sú v Sýrii od roku 1948. Hneď po príchode založili odbornú školu, ktorá vychovala množstvo mladých z Aleppa, kresťanov aj inovercov. V roku 1967 však boli všetky školy zoštátnené a saleziánom zostalo len oratórium. Prítomnosť saleziánov vzbudila mnohé povolania pre rehoľu i pre miestnu cirkev. Saleziáni v Sýrii poskytujú duchovnú a osobnú podporu kresťanskej menšine, hlavne mladým zo znevýhodneného prostredia. Svoje dielo uskutočňujú spoločne so sestrami saleziánkami. Sestry sa starajú o nemocnicu a vedú predškolské vzdelávanie. Spoločne ponúkajú bezplatné kurzy, doučovania a školenia. Mladých tiež začleňujú do malých projektov a prác.

Saleziáni majú v súčasnosti svoje centrá otvorené v Damasku, Aleppe a Kafroune. Všetky tri komunity sa okrem mládeže venujú aj pomoci ľuďom v núdzi, kresťanom či moslimom. Do aktivít zapojili aj mladých zo stredísk. Napríklad v Aleppe a Damasku sa mladí každý mesiac stretávajú s ľuďmi v centrách pre utečencov, ponúkajú im aktivity pre deti a pomáhajú pri podávaní stravy.

Jedna z mládežníckych skupín na návšteve útulku pre chorých. Saleziáni povzbudzujú mladých k šíreniu optimizmu a nádeje aj počas vojny.

Foto: © Misiones Salesianas

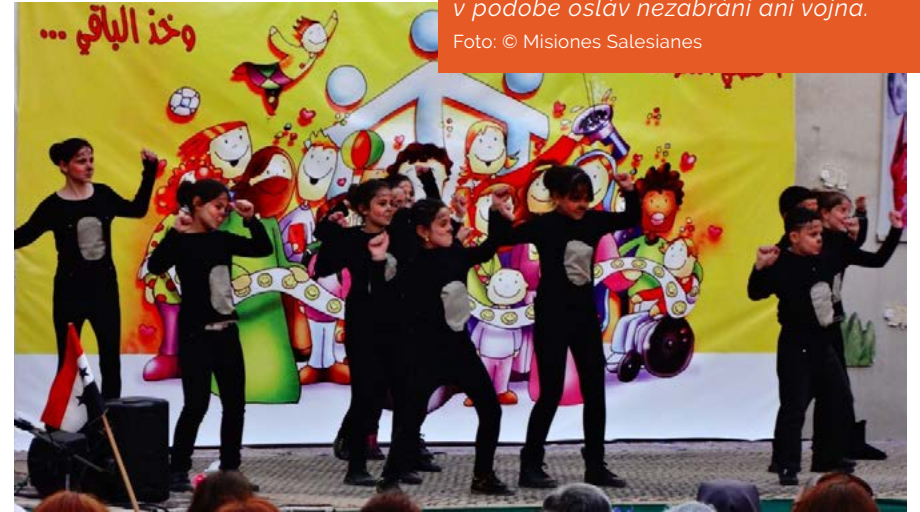

Odpoveď saleziánov na vojnu

Vojnový stav si vyžiadal od saleziánov obrovskú schopnosť prispôbiť sa zmeneným podmienkam. Všetky bežné aktivity boli zrazu ovplyvnené vojnou. Vznikli však nové iniciatívy, ktoré začali časom prinášať ovocie. Napriek všetkým ťažkostiam sa však saleziáni nevzdávajú.

Radosť, veselosť, hry. Duchu don Bosca aj v podobe osláv nezabráni ani vojna.

Foto: © Misiones Salesianas

Aleppo

V meste Aleppo komunitu tvoria traja saleziáni. Mládežnícke stredisko s oratóriom navštevuje viac ako 600 mladých. Aktivity mládežníckeho strediska dopĺňa aj univerzitná pastorácia mladých, ponuky vzdelávacieho charakteru, voľnočasové aktivity pre mladých, sociálna pomoc a duchovné sprevádzanie väzňov. Táto komunita si doteraz vytrpela najviac. Majú obrovské nedostatky potravín (stáva sa, že aj niekoľko týždňov nevidia zeleninu, ovocie, chlieb), vody, elektriny, paliva. Aj keď je centrum umiestnené v „bezpečnejšej“ zóne, nechýbajú priame dotyky s vojnou aj v blízkosti komunity. Niekoľkokrát sa už guľky z výstrelov dostali až do izieb saleziánov. Bezpečne sa dostať do centra je pre deti a mladých neľahké, no nič ich neodrádza aspoň sa o to pokúsiť. Saleziánsky dom je pre nich jediné útočisko, ktoré im ostáva, a nemienia sa ho tak ľahko vzdať.

Damask

Traja saleziáni pôsobia v centre hlavného mesta Damask. Majú na starosti stredisko, ktoré navštevuje približne 650 mladých. Prichádzajú k nim stovky detí, ktoré boli nútené opustiť školu, a poskytujú im vzdelávacie a duchovné aktivity. Aj táto komunita trpí základným nedostatkom potravín,

paliva, liekov a pitnej vody. Bez elektriny sú aj 14 hodín denne. Kresťanské menšiny, ktorým sa komunita venuje, sa nachádzajú na okraji mesta, kde je konflikt oveľa intenzívnejší. Ďalšou veľkou ťažkosťou je doprava. Do saleziánskeho centra je možné dostať sa len po veľmi nebezpečnej ceste. Saleziáni a rodiny privádzajú deti do oratória dvoma autobusmi a viacerými dodávkami zo všetkých štvrtí Damasku. Riadia sa pravidlom: „Odvaha s maximálnou rozvahou!“

Saleziánski uční spolu so saleziánmi a sestrami saleziánkami zo strediska v Damasku.

Foto: © Misiones Salesianas

Kafroun

Stredisko v Kafroune je umiestnené v jednej z najbezpečnejších zón krajiny. Pôsobia v ňom dvaja saleziáni a jeden salezián spolupracovník s rodinou. Cez leto je stredisko otvorené pre tábory. Od začiatku vojny sú aktivity vedené tak, aby vyhovovali potrebám miestnych ľudí. Ide najmä o vysídlené rodiny, deti a mladých ľudí. Centrum im ponúka priestor, kde môžu aspoň na chvíľu nemyslieť na vojnu a cítiť sa bezpečne. V posledných dvoch rokoch v centre prichýlili aj 60 ľudí vysídlených z Aleppa. Okrem animácie programov počas roka organizujú najmenej dve veľké oslavy pre mladých na Veľkú Noc a Vianoce. Aj v tomto centre trpia nedostatkom potravín a paliva na kúrenie, vypadáajúcou elektrinou.

Hlad a zima

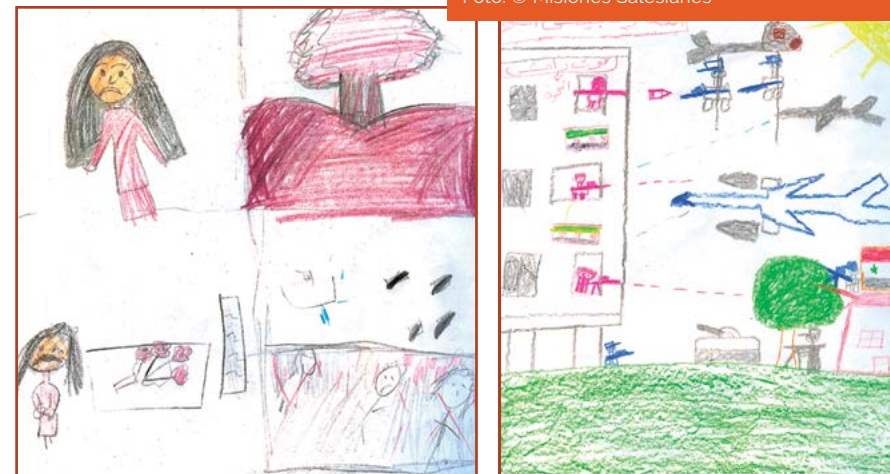
Saleziáni sa snažia pomôcť rodinám so základnými potrebami. Rozdeľujú teplé oblečenie pre malé deti, podávajú jedlo pre viac ako 200 rodín a v Kafroune pre 60 vysídlených osôb z Aleppa. „Je ťažké žiť s výpadkami prúdu, a to najmä počas zimy. Kiež by som mohol jesť dobroty rovnako ako pred konfliktom. Vidieť preplnené trhy ľuďmi a životom,“ vysvetľuje Baššár, jeden z mladých, ktorí chodia do centra.

Novodobí mučeníci

Vojna v Sýrii zasiahla aj dvoch mladých navštevujúcich saleziánske centrum v Aleppe. Bratia Anwar a Mish Sāmannonci prežili detstvo a mladosť v dome don Bosca, kde slúžili ako animátori. Obom bratom, aj ich mame, vzala život strela, ktorá zasiahla ich rodný dom. V srdciach mnohých detí a mladých zanechali radosť a lásku na celý život. V januári 2014 ďalšia strela zabila Jacka Sallouma zo šiesteho ročníka základnej školy. Po ceste na katechézu bol smrteľne ranený počas čakania na autobus. Malého Jacka nazývali aj nový Dominik Savio. Všetci veria, že šiel rovno do neba. Tak ako oni, aj ostatní nevinní ľudia prichádzajú o životy a nikto o nich nevie.

Hrôzy vojny zachytené v kresbe detí.

Foto: © Misiones Salesianas

Deťmi vysnená budúcnosť Sýrie. Zatiaľ len na papieri.

Foto: © Misiones Salesianas

Nádej uprostred padajúcich bômb

Aj napriek vonku číhajúcejmu nebezpečenstvu sú saleziánske domy ešte stále považované za bezpečné miesto pre deti. Atmosféra vo vnútri centier je na míle vzdialená od násilia, ktoré mladi za ich bránami denne zažívajú. Slúži k vybudovaniu mieru. „Naša hlavná práca v Sýrii je priniesť trochu nádeje a byť podporou pre všetkých, predovšetkým pre deti a mladých. Preto robíme aktivity, organizujeme rekreácie a vzdelávanie v školách a mládežníckych centrách,“ vysvetľuje Munir El Rai, salezián zodpovedný za Stredný východ.

Basil prežíva mier uprostred vojny vďaka svojmu priateľstvu s moslimským chlapcom: „Mám priateľa moslima, ktorého som pozval do oratka. Nezmenil sa na kresťana, ale povedal mi, že sa všetci môžeme modliť spolu. Pretože prostredie, ktoré sa tvorí v don Boscovi, je v súlade s mierom a spájať svoj hlas s ostatnými je to, čo dáva pokoj nám všetkým.“

Pre Julianu je centrum miestom, kde sa jej vrátila nádej, optimizmus a smiech. „Pomohlo mi stať sa lepším človekom. Centrum je teraz súčasťou môjho života.“

„Vďaka centru don Bosca sa nikdy necítim sám,“ poznamenal Elias. Okrem toho sa pýta: „Kto by si myslel, že uprostred násilia môžeme navštevovať kurzy, učiť sa nové veci, ktoré nám otvoria dvere do budúcnosti?“

SNY BUDÚCEJ GENERÁCIE O SÝRII

Sny tých, ktorí majú pred sebou neľahkú úlohu – prebudovať spustošenú krajinu. Musíme byť schopní snívať s Annou, Eliasom, Lin, Carol, Fatimou, Nayou a mnohými inými. Sú aj ďalší mladí ľudia, ktorí chcú lepší svet, kde slová a dialóg majú prednosť pred bombami a násilím. Nenechávajme ich v tom samých. Podme spoločne snívať.

Anna Elias

Chcem pokračovať vo svojom živote tak normálne, ako je to možné. Hoci som zažila oddelenie od mojej rodiny, ktorú som nevidela už štyri roky. Uvedomujem si, že existujú ďalší ľudia v omnoho ťažších podmienkach než ja. Chcem dodržať záväzok k iným, najmä k tým, čo to najviac potrebujú, pracovať poctivo a čestne. Uvedomila som si, že s láskou je všetko možné. Ako veľa ľudí, aj ja milujem svoju krajinu. Zdá sa mi ako najlepšia na svete a chcem, aby sa postavila opäť na nohy. Keď konflikt skončí, moje úsilie a moja predstava o vytvorení lepšej Sýrie ostane. Chcem, aby to nepriateľstvo skončilo, ale musíme byť schopní zahojiť svoje rany. Nemyslieť na to, kto sú víťazi a porazení, ale iba Sýrčania, len ľudia, ktorí sú si navzájom rovní. A aby bolo možné mať šťastnejší život, aj keď sa deje toto všetko, je potrebné pracovať na tom, aby nastalo skutočné zmierenie a koniec hladu a chudoby, ktoré od vypuknutia vojny zasiahli toľko ľudí.

Carol Miro

Mám 15 rokov a viem, že nie je možné zmeniť celú krajinu, ale myslím, že môžem urobiť malé veci, ktoré pomáhajú zlepšiť životy druhých. Napríklad, robím zbierku potravín a oblečenia a prinášam tým, ktorí majú menej. Taktiež sa snažím zmeniť a brať veci ľahšie a pokojnejšie, hovoriť s ostatnými a dosiahnuť dohodu, pretože diskusia nikam nevedie.

Foto: © Misiones Salesianas

Keď konflikt skončí, budem sa snažiť robiť veci, ktoré som nikdy predtým nerobila, a predovšetkým pomáhať pri obnovení Sýrie, aby bola lepšou krajinou.

Lin Wahba

Videla som smrť môjho strýka. Zažila som explóziu nášho domu. Bolo to veľmi ťažké. Preto nechcem, aby sa to stalo znova. Preto, keď všetko skončí, chcem pracovať na budovaní civilizovanej a vyspelej spoločnosti. Nechcem žiť v negramotnej a neznalej krajine.

Preto si myslím, že budeme musieť investovať do verejného vzdelávania, budovania úcty, dialógu a mieru. Musíme zabrániť, aby sa zbrane dostali do rúk ľudu, bojovať proti terorizmu a odmietajú fundamentalistické myšlienky.

Foto: © Lenka Klicperová

Foto: © Misiones Salesianas

AKO POMÔČŤ?

Občianska vojna v Sýrii, ktorá trvá viac ako štyri roky a stále pokračuje, priviedla milióny ľudí do neudržateľnej situácie.

U nás sa s vojnou v Sýrii stretávame prostredníctvom témy utečencov. Najviac v našej spoločnosti zarezovala počas leta, keď v dočasných táboroch v Rakúsku neďaleko našich hraníc našlo smrť 71 ľudí vrátane žien a detí. Pred pár mesiacmi neváhali slovenskí dobrovoľníci podať pomocnú ruku na rakúsko-maďarských hraniciach zmoreným utečencom smerujúcim do bezpečia. Sýrski utečenci prichádzajú do Európy v preplnených vlakoch alebo ešte horšie – v člnoch. Celý svet šokoval prípad trojročného Aylana Kurdiho v červenom tričku a modrých nohaviciach, ktorého more vyplavilo pri tureckom pobreží.

Mnohé krajiny, a medzi nimi aj tá naša, volajú po riešení situácie v mieste jej vzniku. Sme presvedčení, že treba pomáhať aj priamo tam, kde problémy vznikajú. Saleziáni zostávajú práve na mieste, kde by nikto z nás nechcel byť. V Damasku, Aleppe a Kafroune. Pomáhajú viac ako 400 rodinám, deťom, mladým ľuďom, ktorých domov sa zmenil na väzenie. Najviac potrebujú základné veci, ktoré sú pre nás samozrejmosť – jedlo, pitnú vodu, lieky, elektrinu, palivo, školské potreby. Spoločne im ukážme, že svet na nich nezabudol. Pomôžte im s nami.

Počas tohtoročnej kampane k verejnej zbierke Tehlička chceme upozorniť na situáciu v Sýrii a vyzbierať financie na podporu saleziánskeho diela v Sýrii. Peniaze budú použité na zabezpečenie materiálnej pomoci, zdravotnej starostlivosti, podporu rodín, prípravu vzdelávacích a voľnočasových aktivít, prácu so školami, prípravu kurzov a letných táborov pre deti a mladých.

Prispieť môžete aj Vy cez SMS v hodnote 2 € v tvare DMS TEHLICKA na číslo 877, prevodom na účet 2620852641/1100 alebo online na www.tehlicka.sk.

ČO STE O SÝRII MOŽNO NEVEDELI...

- » Zo sýrskeho mesta Ugarit pochádza prvá abeceda na svete. Vznikla 1 300 rokov pred Kristom.
- » Starobylé mesto Damask sa považuje za najstaršie nepretržite obývané mesto na svete.
- » V Sýrii je zvykom (povinnosťou) zatlieskať vždy, keď sa vo verejnom prejave spomenie meno prezidenta Asada.
- » Mesto Damask sa často skloňuje v Biblii. Práve na ceste do hlavného mesta Sýrie zažil sv. Pavol obrátenie a konvertoval na kresťanstvo. V tomto meste sa nachádza aj hrob sv. Jána Krstiteľa.
- » Prezident Baššár al-Asad vyštudoval medicínu na univerzite v Damasku, o politiku sa príliš nezaujímal. Neskôr pracoval v Londýne ako oftalmológ, no keď jeho starší brat v roku 1994 zahynul pri auto-nehode, ako ďalší priamy dedič bol odvolaný späť do Sýrie a nastúpil na vojenskú akadémiu.
- » Sýria formálne neuznáva Izrael ako štát. Ak má niekto izraelský pas alebo víza, nemôže vstúpiť na jej územie.
- » V niektorých oblastiach Sýrie je neprijateľné, aby sa na verejných miestach muži rozprávali so ženami, s výnimkou príbuzenského vzťahu. Aj v kaviarňach a reštauráciách tam sedia ženy a muži zvlášť.
- » Palmýra, starodávne mesto Sýrie, patrí do zoznamu UNESCO. Nazýva sa nevestou sýrskej púšte vďaka jej polohe v okolí oázy. Bola významným kultúrnym antickým centrom. Momentálne je mesto obsadené hnutím Islamský štát, ktorého bojovníci časť pamiatok bez hanby zničili.

Organizátor

Reklamný partner

Hlavný mediálny partner

Mediálni partneri:

Partneri:

Direct Marketing

